

การบริหารจัดการทรัพย์สินทาง ปัญญา

สำหรับนักประดิษฐ์ นักคิดค้น นักวิจัย
ผู้ประกอบการ SMEs

โดย ชุมพิชัย สวัสดิ์-ชูโต
ผู้อำนวยการศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญา

การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา

- บุคคลทั่วไป
- นักวิจัย นักประดิษฐ์คิดค้น นักวิทยาศาสตร์
- ผู้ประกอบการ SMEs
- สำนักงาน TLO (Technology Licensing Office)
- UBI Unit of Business Incubator
- สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย อาชีวศึกษา
- Intellectual Property Center
- สถาบันวิจัย ห้องทดลอง
- หน่วยงานของรัฐ เช่น สกอ. สพฐ. สอศ.

การบริหารจัดการทั่วไป

- ก่อนมีทรัพย์สินทางปัญญา (First Stage)
- กำลังจะมีทรัพย์สินทางปัญญา (Second Stage)
- มีทรัพย์สินทางปัญญา (Third Stage)
- ก่อนและหลังหมดอายุทป. (Final Stage)

3

First Stage (ก่อนมีทป.)

- เรียนรู้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา
 - สิทธิบัตร
 - เครื่องหมายการค้า
 - ลิขสิทธิ์
 - ความลับทางการค้า
 - สิ่งปั้งชี้ทางภูมิศาสตร์
 - แผงวงจรรวม
 - พรบ.พันธุ์พืช ภูมิปัญญาท้องถิ่น/พรบ.ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย
- เรียนรู้วิธีการสืบค้นข้อมูลสิทธิบัตร (65 ล้านฉบับ)

4

Second Stage (กำลังจะมีทป.)

- เรียนรู้ระเบียบและขั้นตอนการจดทะเบียน
- ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการจดทะเบียน
- ขั้นตอนการแก้ไข
- ขั้นตอนการคัดค้าน/โต้แย้ง/อุทธรณ์
- ค้นเคยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ตำรวจ ศาลทป. อัยการทป. ศาลการ องค์กรจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์ ฯลฯ
- รู้จักกับตัวแทนสิทธิบัตร **Patent Agent**
- รู้จักหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมด้านทรัพย์สินทางปัญญา สวทช. วช. SMEs สอ. ฯลฯ

5

Third Stage (มีทป.แล้ว)

- การบริหารจัดการทป. **IP Management**
- รู้จักการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา **IP Valuation**
- รู้จักเรื่องการแปลงสิทธิทรัพย์สินเป็นทุน
- รู้จักการทำ **License** การอนุญาตให้ใช้สิทธิ
- การบังคับใช้สิทธิ (**Compulsory License**)
- รู้จักการทำ **Contract** ทางการค้า
- รู้จักการทำเรื่องโอนสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา
- รู้จักวิธีวางกลยุทธ์และแผนในการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา โดยพิจารณาการจดทะเบียนในประเทศ ต่างประเทศ หรือ ใช้ **Trade Secret**

6

Continue (มีทป.แล้ว)

- เรียนรู้ช่องทางในการนำทป.ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น ตลาดกลางทป. NIA
- การทำ IP Audit/Diagnosis/Analysis : การสำรวจ วิเคราะห์ และวินิจฉัยว่ามีทป.อะไรบ้าง
- รู้จักวิธีการรักษาหรือ Maintain IP ให้คงไว้
- Patent Mapping (trend)
- รู้จักวิธีวางแผนในการใช้ IP เพื่อให้ได้ผลประโยชน์สูงสุด (จดกันไว้)
- รู้จักวิธีปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาที่มีอยู่
- ความสำคัญของ Research and Development
- พิจารณาผู้ที่จะมีส่วนร่วมในทรัพย์สินทางปัญญาของเรา

7

Final Stage (ก่อนและหลังหมดอายุทป.)

- IP Maintenance ติดตามและรักษาทป.ของตนเอง (ค่าธรรมเนียมต่างๆ ในการต่ออายุ ค่า Loyalty ต่างๆ เป็นต้น)
- วางยุทธศาสตร์ด้าน IP
- IP Protection ปกป้องและคุ้มครองทป.
-Collective Society
- IP Enforcement ดำเนินการกับผู้ละเมิดทป.ของเรา
-Ex. Nike จ้างผู้ละเมิดเป็นผู้ผลิตสินค้าให้

8

หลักการของทรัพย์สินทางปัญญา

- ทรัพย์สินทางปัญญาคือ สิทธิ (Rights) ใช้ โอนถ่าย และอนุญาตให้ใช้
- ทรัพย์สินทางปัญญาจะได้รับการคุ้มครองเฉพาะประเทศที่จดทะเบียนไว้เท่านั้น (Territorial)
- ทรัพย์สินทางปัญญาคือ Private rights สิทธิส่วนบุคคล (ไม่ใช่ Public rights)
- ทรัพย์สินทางปัญญาก่อให้เกิดเงินและผลประโยชน์ (money and benefit)
- สิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาสามารถถ่ายโอนโดยวิธี License ได้ โดยต้องมาทำนิติกรรมที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา

9

สิ่งที่ยากทำความเข้าใจในเรื่องทป.

- ข้อมูลสิทธิบัตร ใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ก่อนการวิจัย ต่อยอด
- ความคุ้มครองในประเทศ/ต่างประเทศ Patent/TM/Copyright
- Priority Date
- แยกแยะหน้าที่และความรับผิดชอบ นักวิจัย/นักประดิษฐ์/นักลงทุน/นักการตลาด/นักบัญชี
- UM = invention ที่ลอกเลียนแบบได้ยาก เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงเร็ว
- ไม่คุ้มทุน ก็ควรจดสิทธิบัตรการประดิษฐ์ ไม่ใช่อนุสิทธิบัตร
- ความคุ้มครองที่แตกต่างกันระหว่าง UM (ไม่เข้มข้น) VS Patent (เข้มข้น)
- Patent เปิดเผย Trade Secret เก็บเป็นความลับ (ผลงานวิจัย)
- การเขียน Claims ต้องใช้ผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญ (Patent Agent)
- สิทธิในการลอกเลียนแบบ (ไม่จดในประเทศ ไม่ได้รับความคุ้มครอง เป็นภิกขาทา)
- ความคุ้มครองเกิดขึ้นตั้งแต่วันยื่นจดทะเบียน
- ไม่ต้องรอได้รับสิทธิบัตรก่อนถึงจะ Commercialize IP

10

ต่อ

- Patent Agent ตัวแทนสิทธิบัตร VS Examiner ผู้ตรวจสอบ
- คุณภาพของคำขอ Patent Applications
- การได้รับอนุมัติสิทธิบัตรใช้เวลานาน เหมือนกันทุกประเทศ

11

แนวโน้มความสำเร็จของการทำธุรกิจ (Darwin's Law)

- 2,500,000 ความคิด
- 500,000 แผนธุรกิจ (1/5)
- 50,000 ได้รับเงินทุนบ้าง
- 3,000 Venture Capital Funding (1/167 จากบริษัทที่มีแผนธุรกิจ)
- 600 Firms (1/833 จากบริษัทที่มีแผนธุรกิจ)

12

สิ่งที่สำคัญสำหรับ SMEs

- รู้จักทรัพย์สินทางปัญญาและใช้ประโยชน์จากการคุ้มครอง
- รู้จักวิธีการทำ Patent Search
- รู้จักวิธีการประเมินมูลค่าทป. ของตนเอง
- รู้จักวิธีการวิเคราะห์โครงการ (Comparative Study & Patent Mapping)
- รู้จักวิธีการทำแผนธุรกิจ (+ IP)
- รู้จักวิธีการหาแหล่งเงินทุน
- รู้จักวิธีเจรจาธุรกิจ

13

ความสำเร็จของผู้ประกอบการ

- Patent Search
 - รู้จักคู่ต่อสู้
 - เรียนรู้แนวโน้มของเทคโนโลยี
 - สร้างนวัตกรรมต่อยอด
- Business Plan (only good idea is not enough)
- IP Management การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา

14

Business Plan

- ต้องรู้ว่าจะทำธุรกิจอะไร
- ธุรกิจนี้มีอะไรที่พิเศษกว่าธุรกิจอื่น จุดเด่น (ทรัพย์สินทางปัญญา)
- ธุรกิจนี้จะทำกำไรได้อย่างไร (Profitability)
- บริหารจัดการเงินทุนอย่างไร (งบดุล งบกำไร/ขาดทุน) ได้เงินแล้วจะทำอะไร
- **Financial Projection** (มียอดขาย ต้นทุน และดำเนินการอย่างไร)
(ส่วนมากจะประมาณการยอดขายสูง และประเมินต้นทุนต่ำ)
- แผนกลยุทธ์สำหรับผู้ลงทุน (Strategy for investors)

15

ขอบคุณครับ

ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญา

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

02 547 4660

WWW.ipthailand.org

16